Het koninkrijk der hemelen. (3) Woord ons gegeven

Lezing

De geboden die ik u vandaag heb gegeven, zijn niet te zwaar voor u en liggen niet buiten uw bereik. Ze zijn niet in de hemel, dus u hoeft niet te zeggen: “Wie stijgt voor ons op naar de hemel om ze daar te halen en ze ons bekend te maken, zodat wij ernaar kunnen handelen?” Ook zijn ze niet aan de overkant van de zee, dus u hoeft niet te zeggen: “Wie steekt de zee voor ons over om ze daar te halen en ze ons bekend te maken, zodat wij ernaar kunnen handelen?” Nee, die geboden zijn heel dicht bij u, in uw mond en in uw hart; u kunt ze volbrengen.

Dt 30,11-14 (NBV21)

Overweging

Goeie morgen.
Het is eerder uitzonderlijk dat we voor de lezing en de toespraak een bron nemen uit het Eerste Testament, en dan nog wel ’n zeer oude bron, namelijk Deuteronomium. Het is ook toevallig: terwijl we de cyclus aan het voorbereiden waren, bladerde ik door het Liedboek en m’n oog viel op het lied dat we straks zullen zingen en ook de tekst is van de lezing. Deuteronomium is het vijfde boek van de vijf heiligste boeken van de Bijbel, samen de heilige Thora, de Wet, zegt men. Het is echter veel meer. Het is het verhaal van bevrijding uit onderdrukking in Egypte, met daarbij de schenking van de Tien Woorden, als leiding, als levensgids. Het zijn woorden die ons helpen om een goed leven te leiden. Het is bijvoorbeeld ook het verhaal van God die op de zevende dag van de schepping zelf rust en zo ons het cadeau van de sabbat geeft.

Vroeger spraken we over tien geboden, uitgebeeld op twee stenen tafels die Mozes van de berg naar beneden brengt. Ze zijn opgesteld in de gebiedende wijze, die weinig ruimte laat voor creativiteit. Nu spreken we van hét Woord en dé Woorden.
In de lezing hoorden we : “het woord dat ik u heden geef is niet te zwaar voor u”. Want het is een woord dat vertrouwen schenkt omdat het betrouwbaar is. Het is een geschenk waar we dankbaar voor mogen zijn en ten goede mogen gebruiken. Mozes zegt nog: het is geen woord dat je moet aflezen uit de stand van de zon, maan en sterren, het is niét in de hemel. Zoek het ook niet te diep in de zee, ver van huis. Het geeft leven hiér: zondagsrust, zorg voor de vreemdeling, zorg voor weduwen en wezen die je bijvoorbeeld bij de oogst de achtergebleven korenaren moet laten lezen.
Waarom komen we nu met dit Lier-thema uit bij deze lezing? Ik denk omdat we bij de voorbereiding ervan bij de liederen van Oosterhuis uit kwamen: ”het lied “het woord dat ik u heden geef” en nog duidelijker dat andere lied: Hij koopt hen, Hij koopt ons vrij uit het slavenhuis. Met andere woorden, conclusie van onze reeks over het Rijk der hemelen is dat dat Rijk te zoeken is hier en vandaag en niet, hoe mooi de beelden ook zijn, in de bergen of over zee. Voor kleine mensen, voor ons is Hij bereikbaar.

Ik eindig met ’n film die me bijgebleven is. In de jaren ’70 maakte de Poolse cineast Kieslowski een film over de tien woorden, de decaloog. Het eerste deel daarvan gaat over een papa met een computer. De computer zegt dat het ijs dik en veilig genoeg is om z’n kind te laten schaatsen. Helaas, het kind zakt door het ijs en verdrinkt. Wat is voor ons de boodschap? Hij moet zorgen voor z’n kind, bij z’n kind zijn – het is ook de boodschap voor ons, zorg voor jezelf, zorg voor elkaar als voor ’n mostaardzaadje.
Met toewijding, met zachte kracht.

Annemie Schreel
De Lier, Brugge, 27 oktober 2024